

5 DELJENJE CELIH IN RACIONALNIH ŠTEVIL

Izvedel boš:

- kako izračunamo količnik dveh poljubnih celih in racionalnih števil,
- kako računamo količnik več števil,
- pravila za določanje predznaka količnika celih in racionalnih števil.

Špelo je zanimalo, ali je po treh urah temperatura jagodam res padla toliko, kot bi morala po navodilih. Ugotovila je, da je v treh urah padla za 15 stopinj Celzija.

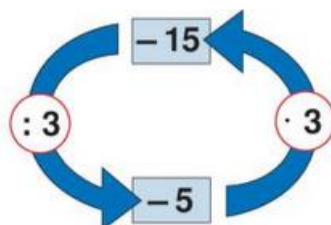
RAZMISLI Za koliko stopinj se je znižala temperatura v eni uri, če se je spreminjala enakomerno?

1. ZAPIS v zvezek:

DELJENJE CELIH IN RACIONALNIH ŠTEVIL
(deljenje je **obratna** računsko operacija od množenja)

U str. 39/UZ

$$(+) : (+) = + (:)$$

$$(-) : (-) = + (:)$$

sodo število negativnih členov

$$(+) : (-) = - (:)$$

liho število negativnih členov

2. REŠI naloge za vajo: U str. 40/1. – 4. (preveri rešitve)

NALOGE ZA VAJO

1 Izračunaj količnike. Ugotovi, v katerem primeru je rezultat najmanjši.

a) $(+24) : (+3)$	b) $(+24) : (-3)$
c) $(-24) : (+3)$	č) $(-24) : (-3)$
d) $(-16) : (+2)$	e) $(+63) : (-9)$
f) $(-81) : (-3)$	g) $(+1448) : (-4)$
h) $(-200) : (-8)$	i) $(-9000) : (+10)$
j) $(-500) : (-1)$	k) $0 : (-5)$
l) $(-420) : (+15)$	m) $(-1248) : (-16)$
n) $(+322) : (-23)$	o) $(+5670) : (+45)$

2 Izračunaj količnike.

a) $(+4,6) : (-1000)$	b) $(-0,28) : (-70)$
c) $(-6) : (+1,5)$	č) $(-0,32) : (-0,04)$
d) $(+60,8) : (-3,2)$	e) $(-147,84) : (+16)$
f) $(+7,525) : (-0,33)$	g) $(+45000) : (+1800)$
h) $(+5) : (-8)$	i) $(+18) : (-25)$
j) $(-2) : (-9)$	k) $(+2700) : (+3500)$

3 Izračunaj količnike. Pravilnost rešitev preveri z žepnim računalom.

a) $(+\frac{9}{10}) : (+3)$	b) $(-\frac{18}{25}) : (-27)$
c) $(-\frac{16}{35}) : (+4)$	č) $(+\frac{2}{7}) : (-5)$
d) $(-12) : (+\frac{3}{5})$	e) $(+9) : (-\frac{4}{9})$
f) $(+15) : (-\frac{1}{2})$	g) $(-24) : (+\frac{3}{8})$
h) $(+1\frac{3}{5}) : (-15)$	i) $(-2\frac{3}{4}) : (-22)$
j) $(-27) : (-8\frac{1}{4})$	k) $(+45) : (+7\frac{2}{9})$

4 Izračunaj količnike. Rezultate uredi po velikosti.

a) $(-\frac{2}{3}) : (+\frac{5}{7})$	b) $(-\frac{15}{32}) : (-\frac{5}{8})$
c) $(+\frac{42}{65}) : (+\frac{12}{13})$	č) $(+\frac{4}{9}) : (-\frac{48}{81})$
d) $(-1\frac{2}{3}) : (-\frac{10}{27})$	e) $(-\frac{8}{15}) : (-3\frac{3}{5})$
f) $(+1\frac{5}{9}) : (-8\frac{1}{3})$	g) $(+3\frac{3}{4}) : (-3\frac{1}{8})$
h) $(-0,5) : (+1\frac{1}{4})$	i) $(+1,2) : (-\frac{6}{25})$
j) $(-1\frac{2}{25}) : (-0,27)$	k) $(+\frac{1}{99}) : (-3,3)$

40

Rešeni primeri:

$$1. \text{ k) } 0 : (-5) = 0$$

$$2. \text{ c) } (-6) : (+1,5) =$$

$$= (-60) : (+15) =$$

$$= -4$$

$$\text{f) } (+7,525) : (-0,33) =$$

$$= (752,5) : (-33) =$$

$$= -22,803 \text{ (perioda/se ponavlja)}$$

$$3. \text{ b) } (-\frac{18}{25}) : (-27) =$$

$$= + \frac{18 \cdot 2}{25 \cdot 27 \cdot 3} =$$

$$= \frac{2}{75}$$

$$4. \text{ j) } (-1\frac{2}{25}) : (-0,27) =$$

$$= + \frac{27 \cdot 100 \cdot 1 \cdot 4}{25 \cdot 27 \cdot 1 \cdot 1} =$$

$$= 4$$